

Sygn. akt II KS 6/18

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 29 maja 2018 r.
w sprawie **Z.W.**
oskarżonego z art. 286 § 1 k.k.
skargi obrońcy oskarżonego
na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 9 października 2017 r., sygn. akt V Ka [...] /17,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Z.
z dnia 23 marca 2017 r., sygn. akt II K [...] /16,
na podstawie art. 539e § 2 *in principio* k.p.k.

postanowił

- 1. oddalić skargę,**
- 2. obciążyć oskarżonego kosztami procesu za postępowanie skargowe.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 23 marca 2017 r., sygn. akt II K [...] /16, Z.W. został uniewinniony od popełnienia czynu z art. 286 § 1 k.k., polegającego na tym, że „w dniu 10 listopada 2015 r. w miejscowości S. gmina A., pow.[...], woj. [...], doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem A. i A. W. w kwocie 3.500 złotych przy zawarciu umowy kupna-sprzedaży pojazdu marki BMW o nr rej [...] poprzez wprowadzenie w błąd A.W., co do faktycznego przekazania pieniędzy za zakupiony w/wym pojazd”.

We wniesionej na niekorzyść oskarżonego apelacji prokurator, zaskarżając powyższy wyrok w całości, zarzucił na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 k.p.k.:

„1. mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, a to art. 7 k.p.k., polegającą na zastosowaniu zasady dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów zgromadzonych w toku postępowania, w szczególności w zakresie oceny zeznań pokrzywdzonych A.W. i A.W. oraz świadków J.P. i M.W.,

2. na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 3 k.p.k. wynikający z powyższego błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, że oskarżony przekazał A.W. kwotę 3.500 zł stanowiącą zapłatę za zakup samochodu w dniu zawarcia umowy tj. 10 listopada 2015 r., podczas gdy treść zeznań pokrzywdzonych oraz świadków, jak również treść wiadomości tekstowych wysyłanych przez pokrzywdzoną na numer telefonu oskarżonego po dacie zawarcia umowy wskazują, że oskarżony nie przekazał jej w/w kwoty, a płatność miała nastąpić w innej formie i w innym terminie”.

Odwołując się do tych zarzutów prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Ł., wyrokiem z dnia 9 października 2017 r., sygn. V Ka [...] /17, uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Z. do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając go w całości i zarzucając mu „obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k. zdanie drugie in fine polegającą na uchyleniu wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy uchybienia stwierdzone przez Sąd odwoławczy dotyczą, w istocie częściowej oceny prawidłowo, zgromadzonego materiału dowodowego i nie powodują konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości”. Autor skargi wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Ł. i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania. Jednocześnie wniósł o zasądzenia na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu skargowym oświadczając, iż koszty te nie zostały opłacone ani w całości ani w części.

W odpowiedzi na skargę obrońcy oskarżonego, pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej A.W. wniósł o jej oddalenie i utrzymanie w mocy wyroku Sądu II instancji oraz zasądzenie na jego rzecz nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oświadczając, iż koszty nie zostały pokryte ani w całości, ani w części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonego okazała się niezasadna.

Zgodnie z przepisu art. 539a § 3 k.p.k. skarga może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Z treści art. 437 § 2 k.p.k. wynika zaś, iż uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Z powyższego wynika, że zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 23).

W uzasadnieniu zaskarżonego skargą wyroku Sąd odwoławczy jednoznacznie wskazał, iż Sąd Rejonowy pominął w znacznej części zeznania pokrzywdzonej A.W., w punktach spornych przyjmując za wiarygodną wersję oskarżonego oraz co najmniej przedwcześnie przyjął, że zeznania świadków A.W., M.W. i J.P. nie stanowią pełnowartościowego materiału dowodowego, skoro żadna z tych osób nie była przy zawieraniu umowy, a ich wiedza w tym zakresie była ogólnikowa. Jednocześnie Sąd wskazał, iż Sąd Rejonowy ograniczył się jedynie do arbitralnego stwierdzenia, że zaliczone w poczet materiału dowodowego wiadomości tekstowe mogły zostać napisane przez pokrzywdzoną, pomimo otrzymania przez nią pieniędzy, nie wyjaśniając jednocześnie dlaczego wiadomości z dnia 10 listopada 2015 r. z numerem rachunku bankowego i nazwą banku nie uznał, wbrew zeznaniom pokrzywdzonej, za wiadomość zawierającą dane przesłane na życzenie oskarżonego.

W zaistniałym układzie procesowym, zważywszy na kierunek zaskarżenia wyroku Sądu pierwszej instancji – na niekorzyść i żądanie wnoszącego apelację,

zarzut podnoszony w skardze obrońcy oskarżonego na wyrok sądu odwoławczego wynika z zasadniczego nieporozumienia. Oto bowiem powodem uchylenia wyroku Sądu Rejonowego nie była konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, lecz reguła *ne peius* wynikająca z art. 454 § 1 k.p.k., która także wymieniona została w art. 437 § 2 k.p.k. zdanie drugie. Zgodnie z nią sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji, co zaistniało w rozważanej sprawie. Wprawdzie Sąd Okręgowy nie przywołuje wprost tego przepisu jako podstawy swojego rozstrzygnięcia kasatoryjnego, to jednak wywody zawarte w motywacyjnej części wyroku nie mogą pozostawiać w tej mierze żadnych wątpliwości. Zważywszy, że oskarżony został w pierwszej instancji uniewinniony takie sformułowania jak: „Powyższe uchybienia, którymi dotknięta jest dokonana przez Sąd Rejonowy ocena dowodów sprawiają, że wyrok uniewinniający (...) nie może się ostać i jako rozstrzygnięcie co najmniej przedwczesna, podlega uchyleniu. (...). Konfrontując ze sobą odmienne wersje wydarzeń wynikające z owych dowodów winien sąd precyzyjne wskazać, z jakich przyczyn jedną z tych wersji odrzuca jako niewiarygodną” prowadzą do oczywistego wniosku, że wykonanie zaleceń Sądu odwoławczego może doprowadzić do skazania oskarżonego, co ze względu na zakaz wiążący się z art. 454 § 1 k.p.k., nie jest możliwe w postępowaniu odwoławczym.

Przy takim stanowisku Sądu odwoławczego, w układzie procesowym, jaki wystąpił w przedmiotowej sprawie, Sąd ten nie miał możliwości wydania innego orzeczenia niż kasatoryjne, bowiem na przeszkodzie temu stał zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k.

Wnioski o przyznanie wynagrodzenia na rzecz pełnomocnika i obrońcy z urzędu będą podlegały rozpoznaniu w orzeczeniu kończącym postępowanie merytoryczne.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak w części wstępnej postanowienia.